

man maa ogsaa holde fast, at vil man have Frihed, kan man ikke undgaa at komme til noget Saabant; man kan ikke vente, at den strax skal faa igennem til et godt Resultat. Er der nu i flere Retninger mindre helbige praktiske Forhold, saa erkjender jeg, at man maa tage Hensyn dertil, Lovgivningen maa bestræbte sig med de Forhold, som ere fremkaldte ved den nye Ordning. Nu er der et Spørgsmaal, som i forrige Møde er opfattet, og som delvis er opsat som en Breidelse, nemlig, at Befolkningen i altfor høj Grad mangler Modtagelighed for Skridt fra egen Side i Retning af Alderdomsforsørgelse. Det er udtalt fra flere Sider, og det er vistnok ikke ganske usandt, men jeg vil spørge, kommer det ikke deraf, at Befolkningen, uagtet den kom under andre Former, har beholdt sit ældre Syn paa Forholdene, kommer det ikke af, at den Sparommelighed, som skal til for at skaffe sig en Alderdomsforsørgelse, maa antage et noget mere egenkjerligt Præg, end den tidligere har haft? Man behøver nemlig blot at se paa Sparekassenbevægelsen, hvorledes Sparekassenbevægelsen er gaaet op her i Landet og i hvor stort Tal Lyendeklassen har været delagtig i Sparekasserne for at kunne indse, at Sparommeligheden er gammel i Danmark, at der er Sands for den, men ganske vist Sands for den paa en anden Maade, nemlig Sands for den saaledes, at man væsentlig har villet beholde for sig selv og for sin Familie i Fremtiden det, man erhvervede, men ikke paa en saadan Maade, at man vilde anvende det paa sig selv personlig til Alderdomsforsørgelse. Jeg tror, at det er aldeles nødvendigt ogsaa at se Noget paa denne Side af Sagen og gjøre sig det klart, at Befolkningen har været vant til Sparommelighed paa en helt anden Maade end den, der fordras, naar man med stor Forudseenhed skal sikke sig selv til sine sidste Dage. De Herrer kjende jo f. Ex. Aftagtsforholdet; det har sin smukke og gode Side, men det har sandelig ogsaa sin svage Side. Det gaar ud over den ældste Generation, i mange Tilfælde haardt ud over den, til Fordel for den yngre Generation og Efterkommerne. Det er paa Landet et Forhold, der er faare almindeligt, selv under meget svage og smaa Forhold, og det bekræfter i højeste Grad det, jeg tillader mig at sige, at Befolkningens Sparommelighed har en helt anden Retning; det er en Sparommelighed for Fremtiden, for Familien, og ikke for det enkelte Individ for at sikke sig selv paa sine ældre Dage. Man kunde opvise mange Exempler i denne Retning, og det er derfor ikke saa underligt, at Modtageligheden for Skridt i Retning af Alderdomsforsørgelse maa ske for en Del mangler; den maa vistnok fremkaldes. Hvis man tager en ung Mand paa 22 Aar — det er det, jeg vil kalde Myndighedsalderen efter dette Lovforslag, idetmindste er det omtrent sat saaledes —, en Mand af Almuen, der ikke har bestræbt sig med disse Sager, og siger til ham:

50 Dre om Dagen oplægges for Dig de næste 25 Aar, Du yder selv det Halve og en Anden det Halve, men nu skal Du tage Bestemmelse, om Du efter de 25 Aars Forløb vil have Kapitalen til Paadighed til din Bedrift og til din Familie, eller Du vil have, at den skal indfattes til Livsforsikring for Dig i din Alderdom, saa er det et meget stort Spørgsmaal, hvad han vil svare, naar han er upaavirket, det er et meget stort Spørgsmaal, hvad der vil være rigtigt. Efter det Syn, som Befolkningen hidtil har havt her i Landet, tror jeg, at de fleste, som upaavirket tænke over Sagen, nærmest ville vælge at bevare Formuen for sig selv og deres Efterkommere til Bedriftens Udvidelse og ere mindre tilbøjelige til at bortgive den for at sikke sig Noget i Alderdommen. Jeg har accentueret dette noget stærkt, fordi jeg tror, at dette har sin Betydning, naar man vil bedømme Modtageligheden og Ikke-Modtageligheden i Befolkningen for Alderdomsforsørgelsesklasser. Selvfølgelig erkjender jeg, at det i mange Tilfælde hidrører fra pur og ren Eigeplidighed, men ingenlunde i alle. Den Gang har det taget, hvad jeg har tilladt mig at skilbre efter mit Syn, og jeg tror, at det har sin Betydning. Hvis det er rigtigt, turde jeg maatte ogsaa have Ret i at sige, at saa vil det ogsaa være en høist mærkvaerdig Foranstaltning, om man ved Evang af den Art, som er lagt ind i dette Lovforslag, vil tvinge en Befolkning til at gaa en anden Vej. Jeg skal ikke opholde mig længe ved disse Evangsbestemmelser, de ere indbegaaede fra flere Sider, men jeg kan ikke undlade at henvise til, hvilken Mistillid det ærede Medlem, som saa varmt interesserede sig for Sagen, det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) udtalte iforgaars i Anledning af denne Evang. Det ærede Medlem sagde, at det var jo dog ingen Ting, der opnaedes; skulde der være nogen Evang, maatte der komme noget Alvorligt ud, Noget, som havde en virkelig Betydning. Jeg kan forsaavidt give ham Ret; vil man gjøre Noget, skal man gjøre noget Alvorligt og ikke Smaaating. Det ærede Medlem havde den Overbevisning, at i de allerfæste Tilfælde vilde der ikke komme Andet ind i denne Klasse, end hvad der kom ind ved Evang. Det er jo uagtetlig de fletteste Anbefalinger af Verden, man kan give Sagen. Forslagsstillernes Mening maa det dog vel være, at gennem denne Evang i nogle Aar skulde Frugterne af den derefter strømme frivillig

Rettelser.

Sp. 1212 R. 3 f. o.: „indtil forrige Krig“ læs: „indtil den første fleevigste Krig“.